

Dr. Gyaraki Réka: A drónok szabályozása Magyarországon

Legislation of using drones in Hungary and abroad

In the last few years the drones have become more and more widespread in the world. The unmanned air vehicles (UAVs) which also can be remotely piloted aircraft systems (RPAs) are very popular and they have an infinite number of using possibilities (commercial, governmental, recreational, hobby etc.). The legislation of drones are different, not comprehensive, deficient, or missing; just as in Hungary. The legislation process has several difficulties (different size, equipment, terminologies). The first part of this study presents the Hungarian situation focusing the data protection. The second part gives an overview about the drone legislation in the other countries.

A drónok használatának hazai és nemzetközi szabályozása

Az elmúlt években egyre szélesebb körben terjedtek el világszerte azok a pilóta nélküli repülőgépek, amelyeket távirányítással lehet irányítani és amelyek nemzetközi szabályozása eltérő, teljesen hiányzik vagy pedig – ahogy hazánkban is – hiányos. A drónok felhasználása végtelen számú lehetőséget rejt (kereskedelmi, hobby-rekreációs, állami, rendészeti célú). A jogi szabályozatlanság azért is jelent problémát, mert ezek a technikai berendezésekkel felszerelt eszközök hazánkban is egyre népszerűbbekké válnak és alkalmazásuk jogsértéseket valósíthat meg. A tanulmány első része a Magyarországi szabályozatlanság kérdését tekinti át – különös tekintettel az adatvédelmi problémákra, míg a második részben már a külföldi szabályozás ismerhető meg.

A cím alapján a tanulmányt röviden le lehetne zárni, hiszen ma még Magyarországon a drónokra vonatkozóan nincs jogi szabályozás. A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (NAIH) egy ajánlást adott ki az elmúlt évben (2014. november 14-én) a drónok vonatkozásában, amely leginkább a pilóta nélküli távirányítással működtetett repülő által kezelt és továbbított adatokkal kapcsolatos jövőbeni jogi szabályozásra tesz javaslatot. Könnyelműnek tűnik ez a jelenlegi szabályozatlanság annak fényében, hogy akárki megvásárolhatja a maga drónját, aminek röptetése ott és akkor történhet, amikor csak akarja és amennyiben a használatát nem jelenti be a Légügyi Hatóságnak, sem szankcionálják, hiszen nincs törvényi szabályozás. Úgyszintén adatvédelmi szempontból is szükséges lenne minél hamarabb lépni a jogalkotóknak, hiszen egyre inkább terjednek a drónok által készített felvételek, melyek...

1. Mi a drón?

A drón vagy pilóta nélküli repülőgép, amelyet elsősorban katonai célokra fejlesztettek ki már az 1960-as évek óta alkalmazzák a harcászaton. Mivel – mint a neve is mutatja – pilóta nélküli repülőgép *Unmanned Aerial Vehicle*, UAV, am. „személyzet nélküli légi jármű”, vagy *Remotely Piloted (Aerial) Vehicle*, RPV, am. „távolról irányított (légi) jármű”, vagy **drón** (az

angol *drone* = [here](#) (méh) angol szóból)¹, így alkalmas minden olyan feladatra, ahol akár az ember élete vagy testi épsége veszélyben lenne, akár pedig olyan helyzetekre, amelyekben az emberi tudás és/vagy képesség már nem lenne elég.

1.1 A drónok fajtái

A pilóta nélküli repülőgépeket az alapján is kategorizálhatják, hogy mekkora a méretük, milyen területen alkalmazzák őket

- Tri-kopter (3 rotoros)
- Kvadro-kopter (4 rotoros)
- Hexa-kopter (6 rotoros)
- Okto-kopter (8 rotoros)
- Speciális típus melynek felfelé és lefelé álló rotorjai is vannak²

1.2 A drónok alkalmazási lehetőségei

A drónok alkalmasak többek között olyan közbiztonsági, honvédelmi feladatok ellátására, ahol az adott körülmények (például: szélsőséges időjárás, megközelíthetetlen terepviszonyok stb..) miatt az ember élete vagy testi épsége veszélyben lehet. Tökéletesen bevethető ott is, ahol a helyszín vagy a feladat körülményeinek nehézségei miatt célszerűbb egy olyan eszköz alkalmazása, amely távolról is irányítható és a rájuk szerelt kamera segítségével pontos képet továbbít, illetve rögzít.

A rendészet területén különösen alkalmas arra, hogy a különböző jogsértő cselekményeket - például a rendőrség tényleges beavatkozása előtt - felderítse, de akár a közterületeken, a járőrszolgálat során a járőrök munkájának megsegítésére, a bűncselekmény megelőzésére, nagyobb terület megfigyelésére, személyek követésére is használható. Ugyanúgy segítséget jelenthet közlekedési balesetekkor a baleseti helyszínelők munkájának eredményes megsegítésére az olyan helyzetekben, amikor lehetetlen vagy életveszélyes a helyszín megközelítése, de akár a baleset területének és nagyságának pontos meghatározásához a levegőben történő reptetése miatt is kiváló.

Katasztrófavédelem számára is nélkülözhetetlen a nagy kiterjedésű, de nehezen megközelíthető tüzek, természeti katasztrófák, vegyi vagy üzemi balesetek, árvizek eredetének feltérképezésére, a veszélyeztetett területek behatárolására, megismerésére. Nemcsak azért alkalmas az előbb felsorolt feladatokra, mert távolról irányíthatók, hanem azért is, mert a drónokra szerelhetők olyan tűzoltásra alkalmas berendezések is, amelyek megfelelő közelségből tudják a tüzet megfékezni az élet kockáztatása nélkül. De ugyancsak meg tud birkózni a nehezebb eszközök, tárgyak mozgásával is, ami által ideális arra, hogy ezekkel a szerkezetekkel a testi épség veszélyeztetése nélkül tudják elhárítani vagy enyhíteni a kárt, megelőzni a nagyobb katasztrófát. Természetesen a fentebb említetteken kívül egyéb más területen is előszeretettel használják a távirányítással működő repülőket.

Több cikk is szól arról, hogy drónokkal végzik el a földterületek öntözését, a rájuk szerelhető öntözőberendezéssel. De szívesen használják a különböző csomagküldő szolgálatok vagy akár a nagyobb kereskedelmi egységek, ahol a nagyobb súlyú vagy méretű áruk mozgására, rendezésére is kiválóan használható.

---

¹ <https://hu.wikipedia.org/> (letöltve: 2015. október 17.)

² <https://sites.google.com/site/m3olckdronokalkalmazasa/dronok-tipusai> (letöltve: 2015. október 18.)

Azért a magánbiztonság különböző területeit sem hagyhatjuk figyelmen kívül úgy, mint vagyonvédelem, az objektumvédelem, de akár a személyvédelemben is megfelelően használható ez az elektronikus eszköz.

A fent felsorolt és nem teljes alkalmazási területek mellett az utóbbi időben szívesen használják hobbi eszközként is, akár a különböző sportközvetítések felvételénél, rögzítésénél, koncertfelvételek, videoklipek felvételéhez, vagy családi események megörökítésére is tökéletesen alkalmas.

A drónok birtoklásával és használatával kapcsolatban jogosan merülnek fel mégis szabályozási kérdések. Mivel még- ahogyan a bevezetőben is említettem- jelenleg szabályozatlan területről beszélünk, így mind adatvédelmi, mind pedig biztonsági (köz- és magánbiztonsági) kérdéseket vet fel.

Önmagában nemcsak a drónokkal kapcsolatban merülnek fel szabályozási hiányosságok, hanem a rájuk szerelhető vagy éppen alapfelszereléséhez tartozó hang-és képrögzítésre alkalmas berendezésekkel, illetve az azokkal rögzített adatok kezelésével.

2. A drónok Magyarországon

„Eladó az egész világ...”

Az elmúlt időszakban egyre több hír jelenik meg a drónokkal kapcsolatos balesetokról, személyi sérülésekről. A közelmúltban olyan eset is történt, amikor turisták Rómában drón segítségével szerettek volna készíteni felvételeket és emiatt a római rendőrség előzetes letartóztatásba helyezte őket³.

Jelenleg a legtöbb elektronikai eszközt árusító áruházban vásárolható drón vagy pilóta nélküli (inkább a távirányítású lenne a megfelelő megfogalmazás) repülőgép. Hozzáférésük valamint a megvásárlásra, használatára vonatkozó szabályok nincs semmihez sem kötve. Vagyis életkortól, belátási képességtől függetlenül birtokolható.

A szabályozási kérdést két oldalról közelítem meg a tanulmányban: az egyik rész maga a repülésével illetve a fizikai biztonsággal kapcsolatos, míg a másik részben pedig a drónra szerelhető kamerák működése által érintett adatbiztonsági szabályozás lesz.

2.1 Hatósági szabályozás?!

Első kérdésként felmerülhet, hogy a szabályozásnál mely hatóságok, szervezetek lehetnek érintettek a pilóta nélküli repülőgép használatával kapcsolatban?

Mivel ez az eszköz a levegőben repül, így értelemszerűen a Nemzeti Közlekedési Hatóság Magyar Légügyi Hivatala az elsődleges olyan szervezet, amit meg kell először is említeni az engedélyezéssel kapcsolatban.

A Magyar Légügyi Hivatal az engedéllyel vagy engedély nélkül üzemeltetett drónok tulajdonosaira - legyen az állami vagy akár magánszemélyé - a magassági korlátozást 1.350 méter magasságig szabályozza a légtérben. Azaz a hatóság a drónok használatával kapcsolatban elsősorban nem a tiltást, hanem a biztonságos és jogszerű alkalmazást tartja szem előtt.

---

³vs.hu/kozelet/.../dronnal-fotoztak-a-vatikannal-otromba-hiba-volt-1227 (letöltve: 2015. december 28.)

A légitörvényről szóló 1995. évi XCIV. törvény⁴ meghatározása alapján minden pilóta nélküli légi jármű- függetlenül a felhasználás céljától- e törvény hatálya alá tartozik és lajstromozásra nem kötelezett.

Létezik egy úgynevezett engedélyezési eljárás, amelyek a drónok kereskedelmi célú felhasználására vonatkozik. Az engedélyezési eljárás során a pilóta nélküli távvezéreléses repülőgépek esetében egy tevékenységi és a munkaterület függvényében eseti vagy korlátozott légtér használati engedély iránti kérelmet kell benyújtani a Hivatalhoz, amelynek ügyintézési határideje 21 nap. Az engedély 3 hónapra adható meg, amely időtartam alatt a határozatban rögzített feltételek módosíthatók és az engedély kiadásának határideje meghosszabbítható.

Magán használat esetében nem szükséges semmilyen hatósági engedély, ugyanakkor a drón tulajdonosa vagy üzemeltetője felel a használat közben bekövetkezett károkért, sérülésekért, így teljes polgári- valamint büntetőjogi felelősség terheli. Éppen ezért a drónok biztonságos használatához nélkülözhetetlen lenne a megfelelő jogszabályi környezet, ami alapján már legalább az lenne tisztázott, hogy hol röptethető ilyen eszköz (lakott területen vagy azon kívül), milyen feltételekkel lehetne birtokolni és használni, hiszen ha végig gondoljuk, hogy egy madár is képes a fel/leszálló repülőgépekben komoly kárt tenni, akkor egy nagyobb tömegű, szilárdabb anyagú tárgy mire lehet képes?!

A hatóságok a drónokkal kapcsolatos szabályozásokat a megvásárlásuk területén, három úton tervezik szabályozni⁵:

- a drónt gyártó cég szakmai hozzáértése, a készülék minősége
- a pilóta nélküli repülőgépet használójának/birtokosának hozzáértése
- a működtetés és a szervizelés szabályozása.

Ez a pilóta nélkül vagyis távirányítással működtethető repülőgéppel kapcsolatban is, mint ahogyan valamennyi 150 kg maximális felszállósúly alatti (távirányítású) légi járművek esetében -egy jelenlegi Európai Unió szabály alapján- a tagállamok nemzeti hatáskörben döntenek az alkalmazás feltételeiről.

Ugyanakkor Magyarországon 25 kilogramm súlyban határozták meg azt a legfelső határt, aminél a levegőbe röptethető bármilyen arra alkalmas tárgy és játéknak minősül⁶. Ha ennél a játéknak meghatározott súlyú repülő eszköz fölött az irányítója elveszti az uralmat vagy meghibásodik, beláthatatlan károkat valamint sérülést, esetleg (légi) katasztrófát is képes okozni.

A szabályozást már a forgalomba hozataltól kezdődően kellene elkezdni, hiszen a hozzáférés lenne az elsődleges lépése annak, hogy azok ne kerüljenek „rossz kezekbe”, valamint bármikor visszakövethető lenne, hogy kinek történt meg az értékesítés.

A szabályozás szükségessége nemcsak adatvédelmi szempontból, hanem a repülő „test” által okozható balesetek megelőzése miatt is sürgős lenne.

2.2 Adatvédelem és a drónok

Ugyancsak sürgető lenne a szabályozás az adatvédelem területén is, hiszen ezek az eszközök akár operációs rendszerek segítségével is működtethetőek, valamint bővíthető memóriával is

---

⁴ a légi közlekedésről szóló törvény

⁵http://www.2424.hu/cikk/2424_11951 (letöltve: 2015. december 23.)

⁶ <http://mno.hu/belfold/mit-tehet-ma-meg-egy-dron-magyarorszagon> (letöltve: 2015. december 23.)

rendelkeznek, azaz korlátlan mennyiségű adat továbbítására képesek rövid időn belül. Ezt figyelembe véve mind a magánszféra-, üzleti élet- és akár nemzet biztonsága is sérülhet.

A Nemzeti Adatvédelmi és Információbiztonsági Hatóság (NAIH) 2014-ben kiadott egy ajánlást a drónokkal megvalósított adatkezelésről.

Ahogy az ajánlás is rámutat, nem csak maga a drón jelentheti az adatvédelmi problémát, hanem az arra szerelhető kiegészítők - kamerák, amik alkalmasak lehetnek kép- és hang felvételére, rögzítésére, továbbítása -, valamint maga az eszközt használó személy. Maga az eszköz - azaz a pilóta nélküli repülőgép-használata is, azt az esetet is beleértve, amikor azt rendeltetésszerűen használják - behatol az emberek magánszférájába.

Ahogy az említett NAIH ajánlás is rámutat, a drónokkal kapcsolatban az embereknek a magánszférájukba történő behatolás és az emberi jogok sérülékenysége előtérbe kerül, különösen az alábbi esetekben⁷:

- megjelenhet a megfigyeléstől való félelem, és ez változást idézhet elő a magánszemélyek viselkedésében;
- egyszerűbbé válik a személyek pszichikai és fizikai méltóságának megsértése;
- az emberi test anonimitása sérülhet;
- a magánlakás, magánterület zavartalanságát veszélyeztetheti;
- negatív hatással lehet a szabadsághoz és biztonsághoz való jogra, az egyesülési szabadságra, a gyülekezési szabadságra, a véleménynyilvánítás szabadságára és a hátrányos megkülönböztetés tilalmára.

A NAIH a szabályozás területén három felhasználói területet emel ki az Ajánlásban, mint az állami, a kereskedelmi és a magáncélú felhasználást.

2.2.1 A pilóta nélküli repülőgépek állami célú felhasználása

Az állami felhasználással kapcsolatban kiemeli, hogy az leginkább jogszabályok alapján megy végbe, és az adatkezelés célja is a meghatározott jogszabályok alapján történjen, *és ne irányuljon titkos megfigyelésre, készletező adatgyűjtésre, adatkezelésre*⁸. Az állami célú felhasználás során a következő elveknek kell teljesülnie:

- Szükségesség
- Arányosság
- Célhoz kötöttség

Ezeknek az elveknek kell többek között érvényesülni a bűnügyi területen történő titkos adatszerző tevékenység során, különös tekintettel a bírói vagy ügyészi engedélyhez kötött megfigyelések esetében. Ugyanakkor a NAIH álláspontja szerint a szükségesség elvének érvényesülésének vizsgálatakor a drónokkal történő közterületet megfigyelés, valamint az ezzel összefüggő adatgyűjtés nem felel meg. A drónok és a közterületeken elhelyezett kamerák közötti különbség, hogy amíg a közterületen elhelyezett kamerák rögzítettek, egy fix pontban elhelyezve, meghatározott irányból veszik az adott területet, addig a drón a levegőből, helyzetét megváltoztatva képes a magánszemélyeket megfigyelni, úgy hogy egyrészt folyamatos mozgásban van, nagyobb szögben képes a képet rögzíteni, valamint az érintetten kívül még más személyeket is képes megfigyelni.

---

⁷ NAIH ajánlás 4.-5-oldal

⁸ http://naih.hu/files/ajanlas_dronok_vegleges_www1.pdf (2015.10.23)

Az igazi különbség mégis, amit majd a szabályozásnak meg kell oldani, hogy amíg a (térfigyelő) kamerák kihelyezésének tényét jelezni kell, addig egy mozgó és ezáltal nagyobb területen történő események és nagyobb számú személyek megfigyelésére alkalmas drón esetében ez nehezen oldható meg.

Az állami felhasználás során a drónok által kezelt adatok esetében a NAIH szerint vizsgálni kell tehát a következőket⁹:

- A drón használata jogszerű-e?
- A drón használata szükséges-e a meghatározott cél eléréséhez (szükségesség). Azaz a drón használata elengedhetetlen-e az adott állami feladat ellátásához, ezzel kapcsolatban keletkezett igény kielégítéséhez, vagy csupán annak egy kevésbé költséghatékony alternatívája?
- Az adatkezelés készletező adatgyűjtésre, adatkezelésre, megfigyelésre irányul-e?
- A drón használatával megvalósuló adatkezelés megfelel-e a kitűzött célnek? (célhoz kötöttség) Azon nem terjeszkedik-e túl?
- A drón használata mennyire arányos az adott cél elérése érdekében (arányosság)? Van-e a magánszférát kevésbé érintő módszer? A magánszférának a rendszer működtetéséből eredő korlátozása vajon arányban áll-e a várható előnyökkel. Ha viszonylag kisebb az előny, például csak egy minimális költségmegtakarítást eredményez, akkor a magánszféra korlátozása nem arányos az elérendő célokkal.
- A kitűzött célt vajon el lehet-e érni a magánszférát kevésbé korlátozó módon (megfelelő alternatívák hiánya). Ha egyes alternatív intézkedések ugyanolyan hatékonyak lennének a kitűzött célra tekintettel, a rendszer üzemeltetője köteles az alternatívák közül választani.
- Hatékony-e a kiválasztott eljárás a cél elérése érdekében (hatékonyság)?
- Az adatkezelés során biztosítani kell továbbá az adatok pontosságát, teljességét és – ha az adatkezelés céljára tekintettel szükséges – naprakészségét, valamint azt, hogy az érintettet csak az adatkezelés céljához szükséges ideig lehessen azonosítani.
- Megtörtént-e az érintettek tájékoztatása? Ha nem jogszerű-e a tájékoztatás mellőzése?

2.2.2 A drónok alkalmazásának kérdésköre a rendőrség rendszeres használatában

A fentebb felvázolt adatkezelési kritériumokkal kapcsolatban különösen érdemes kiemelni a rendőrség munkájában, ezen belül elsősorban bűnügyek nyomozása során mekkora segítség lehet, de természetesen csak akkor, ha:

- Lehetőség van annak megvásárlására és alkalmazására
- A törvény lehetővé teszi használatát
- A törvényben meghatározott feltételek betartása

A drónok alkalmazása egyes területeken:

- Sportrendezvények biztosítására, megfigyelése, rögzítése
- Felvonulások, szabadtéri rendezvények biztosítására, megfigyelésére, a jogsértést elkövető személyek kiszűrésére
- Baleseti helyszínek magasból történő megfigyelése, rögzítése
- Személy- és objektumvédelem területén

---

⁹ Uaz. 18-19. oldal

- Eltűnt személyek felkutatása során a terepkutatási támogatás ellátása, hőkamerával, valamint éjjellátó eszközzel történő felszerelés estén sötétben, nehéz körülmények között kiválóan alkalmazható
- Határvédelem és a migrációs feladatokra is bevethető
- Bűnügyi nyomozások során: helyszíni kihallgatáskor, rögzítésekor, szemle, bizonyítási kísérlet, nyomon üldözés stb.
- Operatív megfigyelések
- A Terrorelhárítási Központ (de más szerv esetében is) a feladatellátás során az elfogások, rajtaütések megtervezésekor a levegőből történő megfigyelésre, valamint már éles helyzetben segítséget nyújt a műveleti terület fenti nézetből történő értékelésére, nyomon követésére.

Mindegyik terület, mivel adatokat rögzít, kezel, a résztvevők magánszférájába behatol, így ahhoz, hogy az adatok felhasználhatóak legyenek, a törvények maradéktalan betartása szükséges. Az 1994. évi XXXIV. törvény, azaz a rendőrségről szóló törvény 42.§ (1) bekezdése szerint „*a rendőri intézkedéssel, illetve az ellátott szolgálati feladattal összefüggésben az intézkedéssel érintett személyről, a környezetéről, illetőleg a rendőri intézkedés szempontjából lényeges körülményről, tárgyról képfelvételt, hangfelvételt, kép- és hangfelvételt (a továbbiakban: felvétel) készíthet*”. A törvény további rendelkezése szerint ugyanakkor a hang- illetve a képfelvétel tényéről köteles tájékoztatni az érintetteket. Az Rtv. továbbá külön kiemeli, hogy a rendőrség az ezen törvényben meghatározott keretek között adatokat kezelhet, amelyek célja a bűnüldözés, a bűnmegelőzés, valamint a közrend, a közbiztonság és az államhatár rendjének, az érintett és mások jogainak, biztonságának és tulajdonának védelme.¹⁰

Az operatív bűnüldözés területén történő felhasználás külön kiemelést érdemel, hiszen szükséges lehet annak mérlegelése, hogy az alkalmazott eszköz által arányban van-e az elérni kívánt céllal. Ugyanakkor ne csak a bűnüldözés területén az elkövetők titkos megfigyelésére gondoljunk, hanem előfordulhat, hogy bizonyos objektumokat, személyeket védenek kifejezetten erre a célra létrehozott drónokkal.

Az ilyen célú operatív műveletek elvégzéséhez a feladat sikeres teljesítése érdekében titkos információgyűjtés keretében a törvény által meghatározott módszerek igénybevételevel használható. A módszerek, lehetnek külső - bírói vagy ügyészi - engedélyhez kötöttek, vagy épp az ilyen eszközök bevetéséhez az adott feladatra nem kell külső engedély (pl.: megfigyelés), minden esetben nélkülözhetetlen a felhasználó (az ember) közvetlen jelenléte és ugyanakkor a beavatkozást is igényelheti és tételezi is fel. Még ez akkor is igaz, ha technikai eszköz alkalmazására van lehetőség, mivel ezeket az eszközöket a felhasználás helyére kell juttatni és ott üzemképes állapotba helyezni. A nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló törvény pontosan fogalmazza meg azt, hogy milyen esetekben és feltételek megléte esetén használhatóak a különböző technikai eszközök. Az 1995. évi CXXV. törvény alapján a nemzetbiztonsági szolgálatok a feladataik ellátásakor „a titkos információgyűjtés speciális eszközeit és módszereit csak akkor használhatják, ha az e törvényben meghatározott feladatok ellátásához szükséges adatok más módon nem szerezhetőek meg.”

---

¹⁰ 1994. évi XXXIV. törvény a rendőrségről szóló törvény 77.§ (2) bekezdése a rendőrségi adatkezelés és adatfeldolgozás általános szabályai

A NAIH által megfogalmazott ajánlás szerint a drónnal megvalósított adatkezelést csak egyedi ügyben, a büntetőeljárás megindítása után és a leplezett vagy titkos megfigyelésre irányadó büntetőeljárási szabályok, azaz előzetes bírói engedéllyel lehessen alkalmazni¹¹.

A nyomozó hatóság által kezelt adatoknak ugyanakkor meg kell felelniük a szükségesség és az arányosság követelményének, továbbá mérlegelni kell azt is, hogy a pilóta nélküli repülőgép használatával elérni kívánt cél megvalósítható lenne-e egyéb, a magánszférát kevésbé érintő módon. Ezért a felderítő, bűnüldöző munka során is mindig értékelni kell azt, hogy az adott cselekménynek az eljárással nem érintett személyek magánszférájára kifejtett hatását és a lehetséges változatok közül mindig a legcsekélyebb beavatkozással járó ajánlott választani.

A drónok haditechnikai terméknek is minősülhetnek, legfőképp a rájuk szerelhető lehallgatásra, valamint támadásra és védekezésre is alkalmas eszközök miatt. Ezen tulajdonsága végett pedig figyelemmel kell lenni a 16/2004. (II.6) Kormányrendeletre, az ilyen eszközök országba történő behozatala, megvásárlása, valamint kivitele és az országban történő átszállításával kapcsolatban.

2.2.3 A térfigyelő kamera vs. drón

Jogosan merül fel a kérdés, hogy a térfigyelő kamera alkalmazása vagy pedig épp egy pilóta nélküli drón röptetése lenne-e alkalmasabb a közterületeken történő események megfigyelésére, rögzítésére.

A NAIH felhívja a figyelmet, hogy drónok segítségével történő közterület megfigyelés, ott vagy máshol készletező személyes adatgyűjtés meghatározott személyről, személyek csoportjáról nem felel meg a szükségesség alapvető követelményeinek.

2.2.4 A drónok magáncélú felhasználás

A magáncélú felhasználás esetében az ajánlás a 2011. évi CXII törvényt, az információs és önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló törvényt (Infotv.) emeli ki, amelyet a pilóta nélküli repülőgépek jogi szabályozásakor szintén módosítani kellene. A drónok jövőbeni szabályozásával kapcsolatban ugyancsak nem lehet figyelmen kívül hagyni nemzetközi és Európai Unió szabályozást sem, így például az Emberi Jogok Európai Egyezménye, Európa Tanács 108-as Egyezménye az egyének védelméről a személyes adatok gépi feldolgozása során és a 95/46/EK európai parlamenti irányelvet a személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról (adatvédelmi irányelv).

A jogi szabályozásnak vonatkoznia kell minden Magyarország légtérében röptetett drónra, valamint az általuk kezelt, felhasznált, továbbított adatokra, felvételekre is. A személyi hatállyal kapcsolatban érdekesség, hogy ugyanazt a szabályozást kell vonatkoztatni a természetes személyekre, jogi személyekre vagy jogi személy nélküli gazdasági társaságokra, függetlenül attól, hogy az ténylegesen Magyarország határain belül vagy kívül tartózkodik, tehát figyelembe veszik azt, hogy a drónokat távolról - akár az országhatáron túlról - is lehet irányítani.

A pilóta nélküli repülőgépek által kezelt adatokkal kapcsolatban megállapított elvek:

- Megfelelő jogalap meghatározása
- Szükségesség
- Arányosság
- Célhoz kötöttség
- Tájékoztatási kötelezettség

---

¹¹ NAIH ajánlás 17. oldal

- Adatbiztonság
- Megőrzési idő pontos meghatározása

A magáncélú felhasználás azért is kiemelendő, mivel- ahogyan az elején is írtam- egyre népszerűbbek ezek a termékek és amíg nem történik meg a szabályozása, addig a drónokkal kezelt adatok, felvételek felhasználása, módosítása valamint az adatkezelő személye nyomon követhetetlen. Ugyanúgy ne felejtjük el, hogy a kereskedelmi forgalomban kapható pilóta nélküli repülőök sem lajstromba nincsenek véve, sem a használójuk személye nem állapítható meg, hiszen vásárláskor sem kötött semmilyen regisztrációhoz. Így a jogosulatlan adatkezelés során keletkezett felvételek esetében az adat törlését illetve a jogsértő személyét nehezen lehet megállapítani.

A magáncélú felhasználással kapcsolatban ugyanakkor még több terület szabályozására is szükség lehet.

A jelenlegi szabályozásnál a drón birtokosa a saját területén, kertjében a magassági korlátozások betartásával használhatja a repülő eszközt, de a szomszéd területe fölött már ugye ez a tevékenység nem jogszerű. Ugyanakkor azt sem szabad elfelejteni, hogy a drónokon lévő kamera által rögzített felvételeket és magát a távirányítású repülő eszközt lehetséges mobiltelefonra letölthető applikációval működtetni, ami által a képek, felvételek azonnal megjelenhetnek a világ különböző pontján, így a személyhez fűződő jogok gond nélkül sérülhetnek.

2.2.5 A kereskedelmi célú felhasználás

Mostanában jelent meg egy internetes hír azzal kapcsolatban, hogy az elkövetkező időszakban tervezik a biztonsági örök helyettesítését távirányítású pilóta nélküli repülővel¹². Azért azt gondolom, hogy az emberi élőerős munkavégzést - még ha néha hagy is kívánni valót maga után - nem minden esetben lehet elektronikai eszközzel helyettesíteni.

A kereskedelmi célú használat esetében engedélyezési kötelezettség van a Nemzeti Légügyi Hatóság felé, amelynek elmulasztása viszont komoly szankciókat von maga után, az engedély visszavonásától kezdve egészen a komoly pénzbírságig bezárólag.

Itt is megjelenik egy, a drónok használata mellett és ellen szóló érv, hiszen ténylegesen megkönnyítheti, sőt ki is válthatja az emberi erőforrásokat, ugyanakkor komoly visszaélésekre is lehetőséget ad. Ne felejtjük el ugyanis, hogy ezek az eszközök is informatikai eszközök, és mint minden ilyen berendezés lehetőséget ad arra, hogy különböző informatikai támadásokkal kifürkésszék az üzlettársak, versenytársak titkait.

A kereskedelmi célú felhasználás körében továbbá meg kell említeni, hogy az alapelvek közül a célhoz kötöttségen belül a *majdani jogszabályban megjelölt és az engedélyező hatóság által engedélyezett célra használható fel az engedélyben megjelölt ideig és mértékig. Az ettől eltérő célú adatkezelést újra engedélyeztetni kell*¹³.

A kereskedelmi célú felhasználással kapcsolatban érdemes kiemelni, hogy a drónnal rögzített adatokkal kapcsolatban szintén az Infotv. egyes rendelkezéseit kell alkalmazni, leginkább a 4.§ adatkezelés elveinek betartása mellett. Vagyis az adatkezelés csak meghatározott célból, a jog gyakorlása és a kötelezettség teljesítésének érdekében történhet, a cél megvalósulásához szükséges mértékben és ideig.

---

¹² http://itcafe.hu/hir/dronok_veszik_el_a_biztonsagi_or_es_kamera_munkaja.html

¹³ http://naih.hu/files/ajanlas_dronok_vegleges_www1.pdf

2.3 A drónok és a magánbiztonság

A drónok szerepéről a magánbiztonságban megosztják a szakemberek véleményét. Mint ahogyan már hivatkoztam egy nem régen megjelent újságcikkre, melyben egy olyan pilóta nélküli repülőgépet hoztak létre, amelynek technológiai jellemzői képesek lennének kiváltani a biztonsági őrköt a vagyónvédelmi területen. Amennyiben az emberi tényezőket vesszük számban, úgy sok helyzetben- különösen nagyobb területe kereskedelmi egységekben, de akár bankfiókokban- olcsóbb lenne, mint a több ember után fizetendő munkabér és járulékok, ráadásul több ember munkáját is ki tudná váltani, akár egyetlen drón.

A pénz-és értékszállítás során képes lenne kettős funkciót is ellátni. Míg egyrészt a szállításban hatalmas segítséget jelenthetne, ugyanúgy az előerős szállítás esetében a pénzszállító munkáját valamint az értékek biztosítását is elláthatja.

A parkolóőrök és közterület-felügyelet munkájának illetve a 2012. évi CXX. törvény¹⁴ 1. §-ban felsorolt rendészeti feladatokat ellátó személyek megsegítésére is kiválóan alkalmas lehet mind a mérete, mind pedig a könnyű helyváltoztató mozgása miatt. Ugyanakkor ismét- akárcsak a korábban felsorolt esetekben is- felmerülhet az adatkezelés, adatbiztonság kérdése.

3. Összegzés

A drónokkal kapcsolatos mind hazai, mind Európai Uniós szabályozás sürgető lenne, hiszen egyrészt nagyon népszerűek a távirányítással működő repülő eszközök vásárlása és használata. A drónok röptetése ugyanakkor komoly légtér biztonsági és adatkezelési problémákat vet fel és nem egy esetben következmények nélküli visszaélésekre ad lehetőséget. Számításba kell venni azt is, hogy a különböző magasságokba történő röptetéssel már olyan képek és ezáltal személyek, tárgyak, épületek is rögzítésre kerülhetnek, akik, vagy amik esetében súlyos érdeksérelmet eredményezhet egy-egy felvétel és amely károk - legyen az anyagi vagy erkölcsi netalántán nemzetbiztonságot sértő érdekek - helyrehozatala már nem vagy csak különösen nagy nehézségek árán lenne lehetséges.

Ugyanakkor a szabályozásnál azt sem szabad elfelejteni, hogy a technika gyorsabban fejlődik, mint ahogy egy-egy jogi szabály megalkotásra és elfogadásra kerül, így sajnos előfordulhat, hogy mire akár a NAIH ajánlása, akár a további vonatkozó jogszabályok harmonizációja megtörténik, addigra a drónokkal kapcsolatban újabb problémák merülnek fel a technológiai újítások által.

Felhasznált irodalom és internetes oldalak

- Nemzeti Adatvédelmi és Információbiztonság Hatóság ajánlása a drónokkal megvalósított adatkezelésekről http://naih.hu/files/ajanlas_dronok_vegleges_www1.pdf (2014. november)
- 2011. évi CXII törvényt, az információs és önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló törvényt (Infotv.)
- 2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről
- 1994. évi XXXIV. törvény a rendőrségről szóló törvény
- 1995. évi CXXV. törvény a nemzetbiztonsági szolgálatokról

---

¹⁴ 2012. CXX. törvény az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek tevékenységéről, valamint egyes törvényeknek az iskolakerülés elleni fellépést biztosító módosításáról

- 2012. évi CXX. törvény az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek tevékenységéről, valamint egyes törvényeknek az iskolakerülés elleni fellépést biztosító módosításáról

Szerző: dr. Gyaraki Réka c. r. szds. (BRFK Korrupciós és Gazdasági Bűnözés elleni Főosztály), gyarakireka@gmail.com, 1042 Budapest, Árpád út 48-50.